बाल सन्दर्भसामग्री

बालबोध - ३४

ताराबाजी लै लै

(बालकविता सङ्ग्रह)

891.4951
SAR-t
2059 c.1

बाल सन्दर्भसामग्री

बालबोध - ३४

891.4951
SHR-T
2059

ताराबाजी लै ! लै !!

(बालकविता सङ्ग्रह)

श्री ५ को सरकार
शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र

प्रकाशक : श्री ५ को सरकार
शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

लेखन :
- सिद्धिचरण श्रेष्ठ
- कृष्णप्रसाद पराजुली
- दुर्गालाल श्रेष्ठ
- क्षेत्रप्रताप अधिकारी
- दैवज्ञराज न्यौपाने
- रामवावु सुवेदी
- बुँद राना
- प्रभा भट्टराई
- प्रमोद प्रधान
- रमेशचन्द्र घिमिरे
- बलभद्र भारती
- रामेश्वर राउत 'मातृदास'

सम्पादन : रामवावु सुवेदी

चित्राङ्कन : राजुवावु शाक्य

आवरणविन्यास : गौतम मानन्धर

रूपविन्यास : नबीन्द्र राजभण्डारी

सामग्री विकास संयोजन : हर्कप्रसाद श्रेष्ठ

Ac. 10481

सर्वाधिकार प्रकाशकमा सुरक्षित

पहिलो संस्करण : २०५९ साल

छपाइ प्रति : २८,०००

मुद्रण : एपोलो अफसेट प्रेस, काठमाडौं

प्राक्कथन

पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले शिक्षाको गुणस्तर वृद्धिका लागि चलाएका विविध कार्यक्रममध्ये बाल सन्दर्भसामग्रीको प्रकाशन पनि एक हो । पाठ्यपुस्तकबाट प्राप्त हुन नसकेका पाठ्यक्रमका उद्देश्यलाई प्राप्त गरी आफ्नो ज्ञान, सीप वा अभिवृत्तिको विकास गर्न प्राथमिक तहका विद्यार्थीहरू सक्षम होऊन् र अन्ततः व्यक्तिमा अन्तर्निहित प्रतिभाको प्रस्फुटन भइ सिर्जनशील नागरिकको विकास हुन सकोस् भन्ने यस कार्यक्रमको मूल उद्देश्य रहेको छ ।

प्राथमिक तहका केटाकेटीका लागि जिज्ञासा पैदा गर्ने, रुचि वढाउने र चाख मानीमानी पढेर प्रेरणा लिने प्रकारको सामग्रीको खाँचोलाई पूरा गराउन पनि यो प्रकाशन-माला चलाइएको हो । यसले पूरक पाठयपुस्तकको काम पनि गरोस्, मनोरञ्जन पनि देओस्, पठन प्रवृत्ति पनि बढाओस् भन्ने प्रयोजन पूरा गराउने वस्तु, भाषा-शैली र प्रस्तुतिको छनोट गर्न खोजिएको छ, जसले पढ्ने रुचिलाई वढाई विद्यार्थीहरूलाई विद्याव्यसनी बनाउन सकोस् र हरेक क्षण र कामलाई शिक्षापरक ढङ्गमा हेर्ने बानी बसालोस्, अनि हाम्रा भोलिका नागरिक सभ्य, शिष्ट र अनुशासित बनून्, त्यसो भएमा नै आजका प्रयत्नहरूको सार्थकता पनि रहन्छ ।

यसअघि विगतका वर्षहरूमा विभिन्न अठ्ठाईस शीर्षकका सामग्री प्रकाशित भइसकेका छन् । यस वर्षका दस शीर्षक समेत अब तीन दर्जन भन्दा बढी शीर्षकमा साग्रीको प्रकाशन भएको छ । सामग्रीमा सामान्यतया कथा, कविता, जीवनी जस्ता विधाको समावेश भए पनि विविधताका लागि प्रशस्त प्रयत्न गरिएको छ र यसलाई अरू विविधतायुक्त बनाउने प्रयास पनि भइरहेको छ ।

हाम्रो यस प्रयासमा सामग्रीको लेखन/सम्पादन गरेर, चित्र बनाएर, सल्लाह दिएर वा अन्य प्रकारले सहयोग गर्ने सम्पूर्ण महानुभावहरूप्रति पाठ्यक्रम विकास केन्द्र हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछ र हाम्रो यस कार्यलाई फलदायी र गुणस्तरीय पार्न यसका पाठक, लेखक तथा शिक्षक, अभिभावक, समस्त बुद्धिजीवी र शिक्षाविद्बाट सल्लाह र सुझावको अपेक्षा सदाझैं राखेको कुरा विनम्रतापूर्वक ज्ञापित गर्दछौं ।

शिवप्रसाद सत्याल
महानिर्देशक
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी,भक्तपुर

२०५९

विषयक्रम

०१.	तकिया	सिद्धिचरण श्रेष्ठ	१
०२.	जून झुल्की आयो	कृष्णप्रसाद पराजुली	२
०३.	आमा	दुर्गालाल श्रेष्ठ	३
०४.	फूल	क्षेत्रप्रताप अधिकारी	४
०५.	भट्भट्भट्	रामबाबु सुवेदी	५
०६.	बबो बाँ !	दैवज्ञराज न्यौपाने	६
०७.	आछुछुछु जाडो !	बुँद राना	७
०८.	कसौंडीको भात	रामबाबु सुवेदी	८
०९.	ह्याङ्की रुमाल	दुर्गालाल श्रेष्ठ	९
१०.	अर्ती	क्षेत्रप्रताप अधिकारी	१०
११.	बादल कालो	रामबाबु सुवेदी	११
१२.	मेरो सानो मुरली	दैवज्ञराज न्यौपाने	१२
१३.	मेरी पुतली	प्रभा भट्टराई	१३
१४.	चल्चल् साइकल !	रामबाबु सुवेदी	१४
१५.	आज हाम्रो छुट्टी	कृष्णप्रसाद पराजुली	१५
१६.	कपासको खेती	प्रमोद प्रधान	१६

१७.	ए काग !	रामबाबु सुवेदी	१७
१८.	जूनकिरी	दैवज्ञराज न्यौपाने	१८
१९.	राम्रो नराम्रो	सङ्कलन, बालपोष	१९
२०.	झनै मीठो खुई	रामबाबु सुवेदी	२०
२१.	देश	क्षेत्रप्रताप अधिकारी	२१
२२.	को छ मेरो जोडा !	बुँद राना	२२
२३.	जाँतो हरायो	रामबाबु सुवेदी	२३
२४.	नानीको बानी	क्षेत्रप्रताप अधिकारी	२४
२५.	सुरी म्याउँ	प्रभा भट्टराई	२५
२६.	छट्टू स्याल	रामबाबु सुवेदी	२६
२७.	चरी आयो कोकले	दैवज्ञराज न्यौपाने	२७
२८.	राम्रै-राम्रो	रमेशचन्द्र घिमिरे	२८
२९.	सक्कली जुत्ता	रामबाबु सुवेदी	२९
३०.	रमाइलो शरद्	बलभद्र भारती	३०
३१.	सिकारु छौं हामी	रामेश्वर राउत 'मातृदास'	३१
३२.	ताराबाजी लै ! लै !	रामबाबु सुवेदी	३२
३३.	कठिन शब्दका अर्थ		३३

तकिया

- *सिद्धिचरण श्रेष्ठ*

डसनाको शिर समाती
मेरो सानो खटियामाथि
सुत्दछ मसँगै राती
तकिया मेरो साथी ।

आलस्यलाई मार्न
ताजापन उमार्न
आराम दिन्छ नमाती
तकिया मेरो साथी ।

नरम कपास भरेको
फूलका बुट्टा जडेको
यसको कोमल छाती
तकिया मेरो साथी ।

जून झुल्की आयो

- कृष्णप्रसाद पराजुली

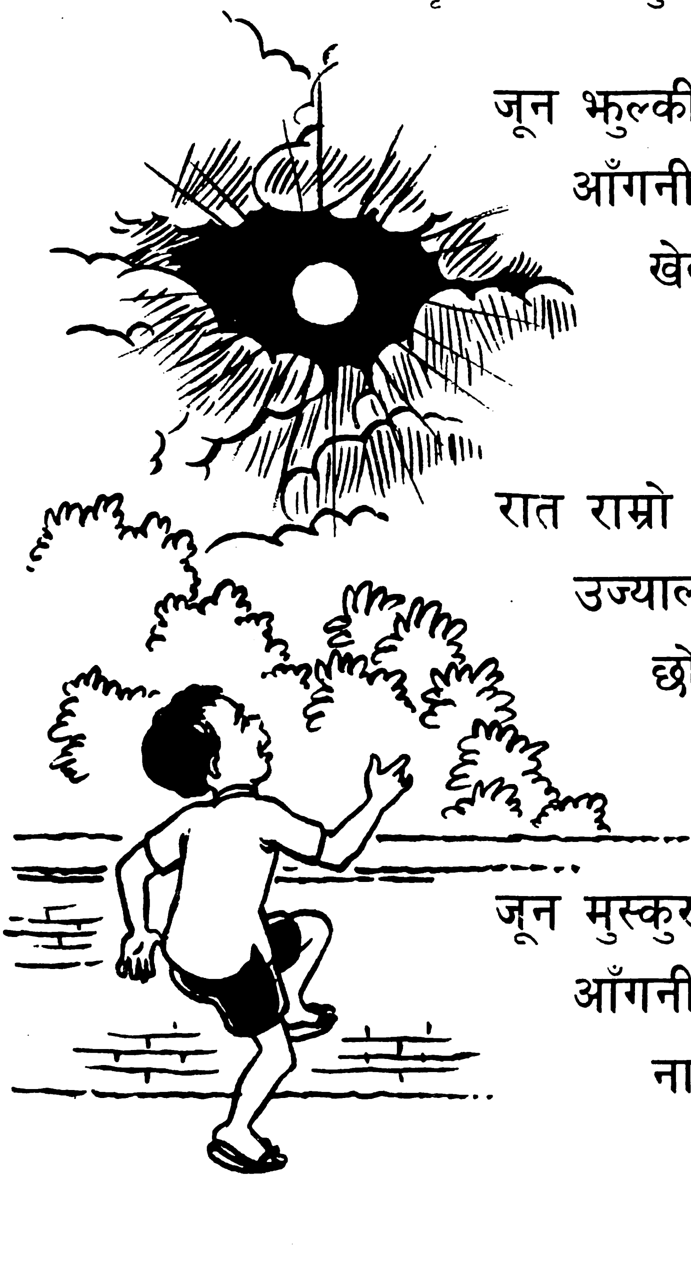

जून झुल्की आयो
आँगनीमा फेरि
खेलूँ-खेलूँ लाग्यो
जूनैलाई हेरी ।

रात राम्रो आम्मै !
उज्यालोमा झुल्दा
छोपूँ-छोपूँ लाग्छ
आँखासामु खुल्दा ।

जून मुस्कुरायो
आँगनीमा फेरि
नाचूँ-नाचूँ लाग्यो
जूनैलाई हेरी ।

आमा

- दुर्गालाल श्रेष्ठ

संसारमा भए पनि
ठूला-ठूला देश
सबभन्दा ठूलो आमा !
तिम्रो काखै रे' छ ।

ठूला-ठूला द्यौतीमाता
भए नि अनेक
ठूलीभन्दा ठूली द्यौती
तिमी मात्रै एक ।

गाउनेले जति गाओस्
अमृत नै घोली
आमा ! मलाई मीठो तिम्रो
'नानी' भन्ने बोली ।

फूल

- क्षेत्रप्रताप अधिकारी

वनमा फूल्यो फूल
मनमा फूल्यो देश
वनको फूल झर्छ
मनकै फूल वेश ।

तिमी फुल जाई
म फुल्छु जुही
हाम्रो माटो उही
फूल मात्र दुई ।

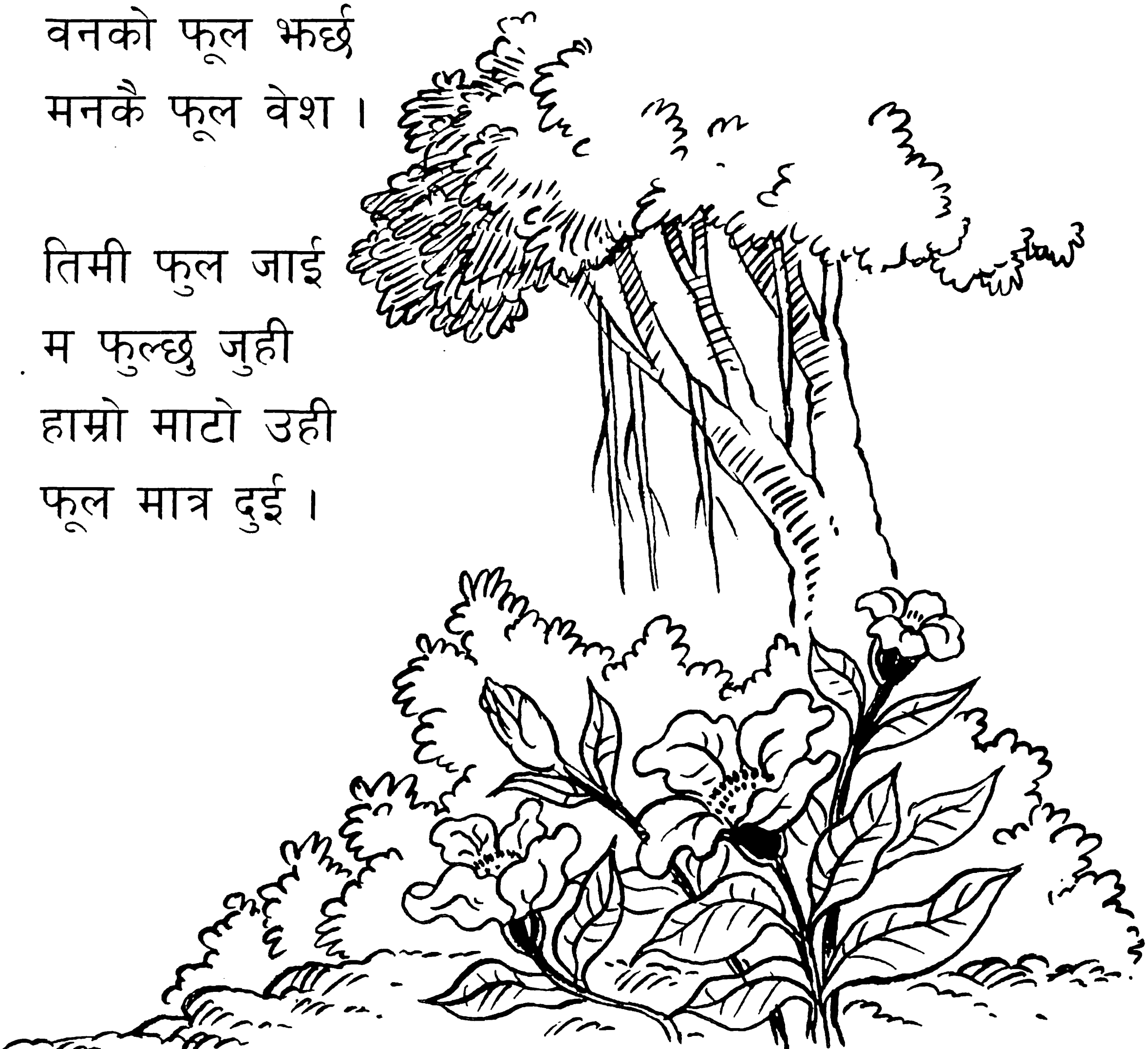

भट्भट्भट् !

- रामबाबु सुवेदी

भट्भटे आयो भट्भट्भट् !
ए ! गोज्याङ्ग्रा बाटो हट् !
किन गर्छस् तँ खटपट !
पुग्नु छ टाढा म झटपट ।

ढुङ्गामुढा कट्कट्कट्
लतपत-लतपत हिले पथ
धत् के भा'को ! गियर चट् !
छिनमै फेरि भट्भट्भट् ।

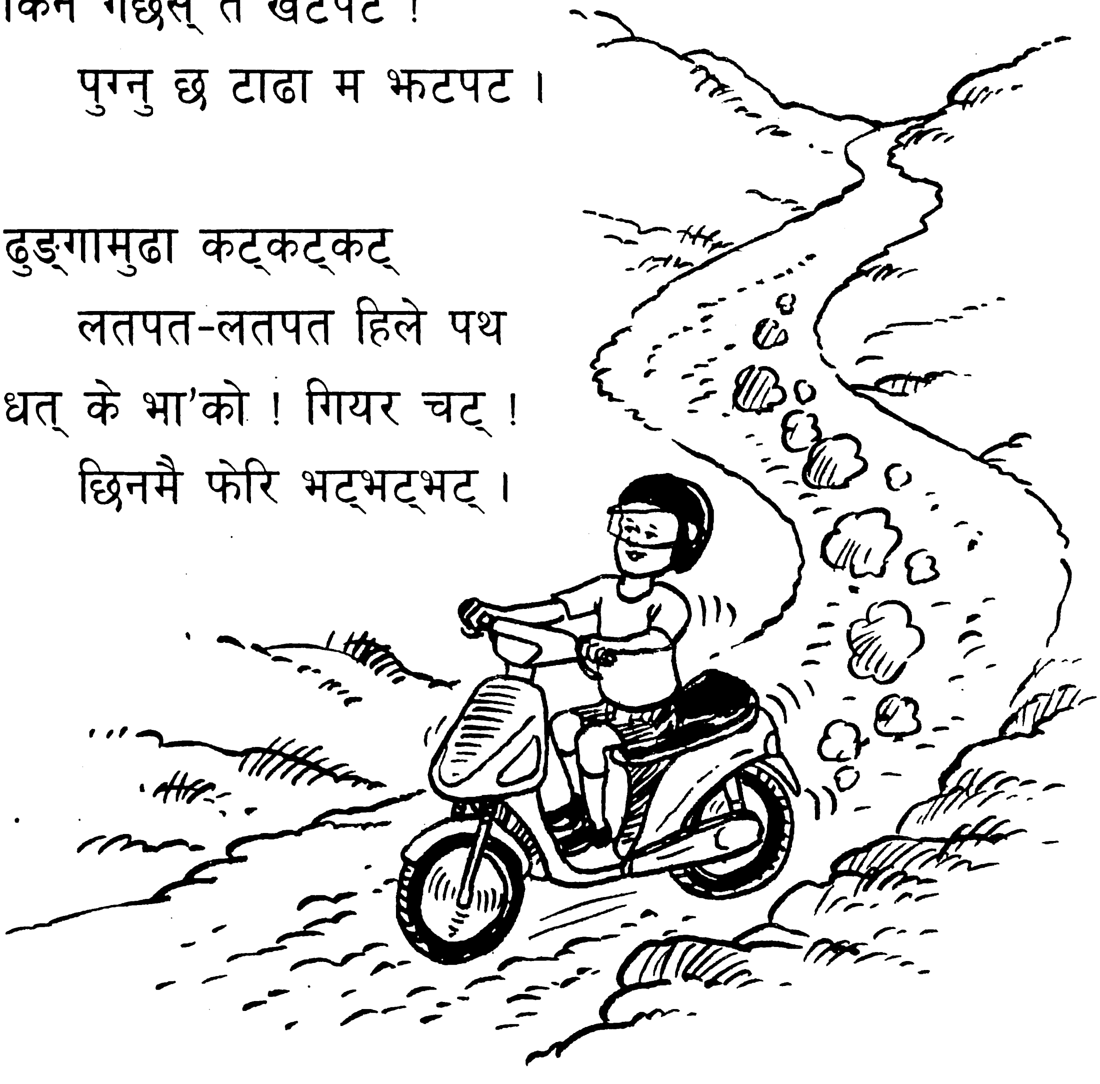

बबो बाँ !

- दैवज्ञराज न्यौपाने

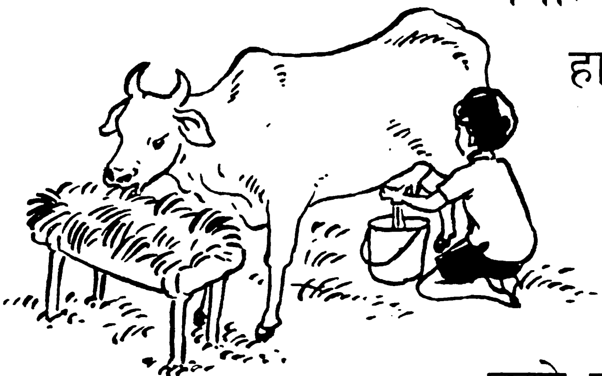

बबो बाँ ! बुबु देऊ
हामीलाई बुबु देऊ
मीठो घाँस दिउँला
धेरैधेरै बुबु देऊ ।

बबो बाँकी छोरीको
नाउँ निनी रहेछ
वरपर दगुरी
खेल्ने बानी रहेछ ।

हामी पनि रमाई
खेल्न आयौं मिलेर
बबो बाँकी छोरीको
नाउँ 'निनी' सुनेर ।

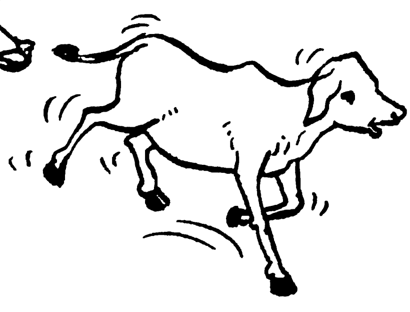

आछुछुछु जाडो !

- बुँद राना

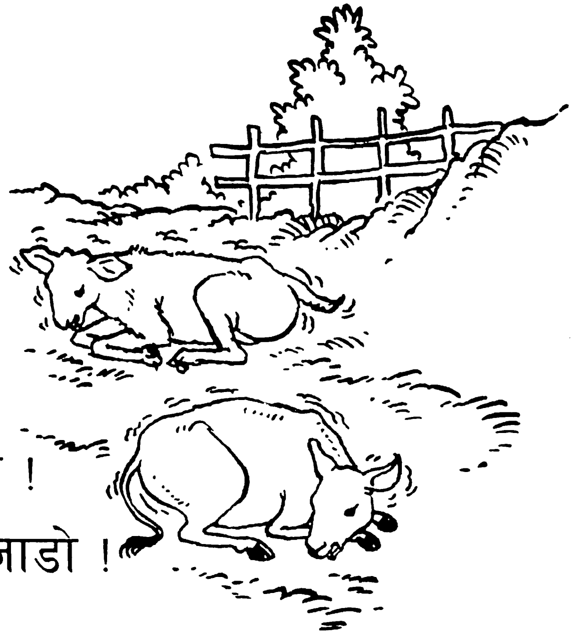

आछुछुछु जाडो !
आछुछुछु जाडो !
थरर काम्यो बाच्छो
थुरुरु काम्यो पाडो
आछुछुछु जाडो !
आछुछुछु जाडो !

बटुलेर झासझुस
पुस जान्छ फासफुस
माघले पो मच्चाउँछ
निकै ठूलो राडो
आछुछुछु जाडो !
आछुछुछु जाडो !

कसौँडीको भात

- रामबाबु सुवेदी

कसौँडीको भात
सिता खातैखात
त्यो खातलाई पस्कने
पनियाको पात ।

कसौँडीको भात
सिता खातैखात
भात खाने बेलामा
धुनुपर्छ हात ।

कसौँडीको भात
सिता खातैखात
खाना खाने बेलामा
मार्नुहुन्न बात ।

ह्याङ्की रुमाल

- दुर्गालाल श्रेष्ठ

हेर्नुहोस् न मम्मी, मेरो
ह्याङ्की रुमाल
यस्तो पनि हुँदोरे' छ
कस्तो कमाल !

स्कुल जाँदा सेतो थियो
फर्की आउँदा खैरो
के भयो खै, कुन्नि कता !
गयो क्यारे पैरो !
घरिघरि घोच्दो छ यो
कस्तो सबाल !

छेउ लागी हिँडे पनि
बाटैभरि धुलो
जत्ति मुख पुछे पनि
हावाभरि धुलो
यो रुमाल हेर्दै मेरो
खायो कपाल ।

अर्ती

- क्षेत्रप्रताप अधिकारी

धेरै पढ्नुपर्छ
थोरै खेल्नुपर्छ
उल्टो भयो भने
दुःख झेल्नुपर्छ ।

यसको माया गर
त्यसको माया गर
सबैभन्दा बढी
देशको माया गर ।

तिम्रो बुबा राम्रो
तिम्री आमा राम्री
सबैभन्दा राम्री
नेपाल आमा हाम्री ।

बादल कालो

- रामबाबु सुवेदी

बादल कालो
पानीको जालो
जालो फररर
पानी दररर ।

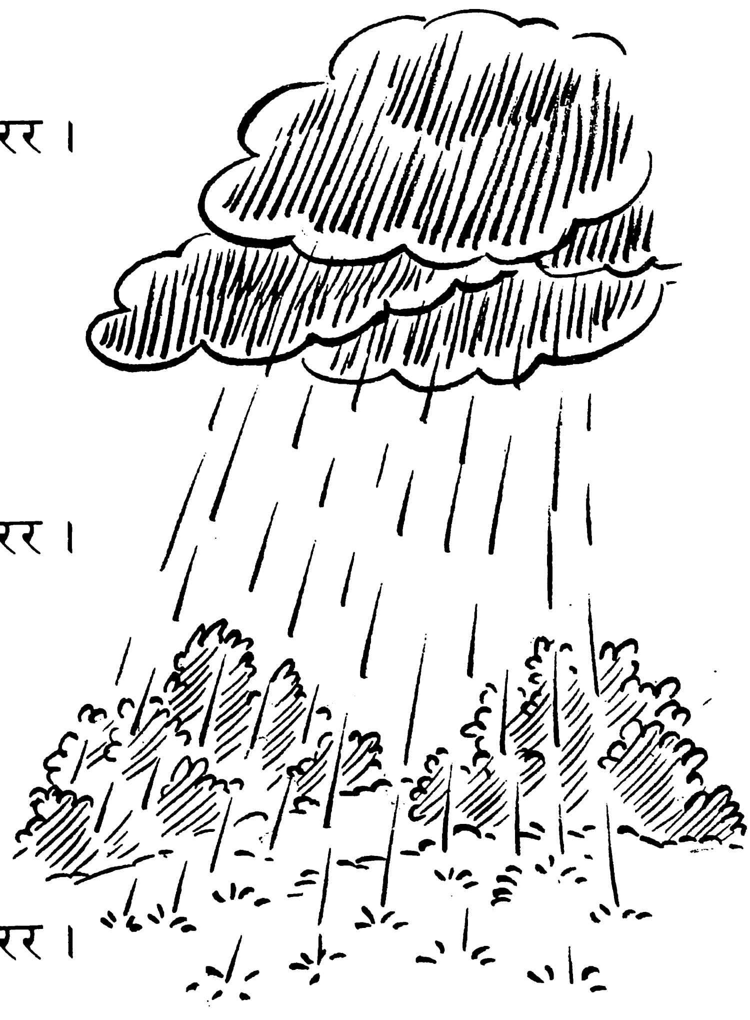

बादल कालो
पानीको टालो
टालो धररर
पानी दररर ।

बादल कालो
पानीको डालो
डालो थररर
पानी दररर ।

मेरो सानो मुरली

- दैवज्ञराज न्यौपाने

मेरो सानो मुरली
कति राम्रो सुरली
तिरिरी र टिरिरी
बज्छ मेरो मुरली ।

मनको भाका उराली
मनकै ताल सुरली
सुखदु:ख पिरली
बज्छ मेरो मुरली ।

मेरो सानो मुरली
मेरो सानो मुरली ।

मेरी पुतली

- प्रभा भट्टराई

आजभोलि सार न
बनेकी छे नक्कली
जामा लाउँछु भन्दै छे
आमा ! मेरी पुतली ।

नाडी राम्रा बालाले
खुट्टा राम्रा कल्लीले
बाबा ! चाचा ल्याइदिनोस् !
दिक्कै पारी डल्लीले ।

निधारमा टिकिया
अँखियामा गाजलु
नाच्छु भन्छे नक्कली
बजाइदे भाइ मादलु !

लाउन मन लाग्यो रे
उल्लाई पोते तिलरी
बिहे गर्छु भन्दै छे
लौन ! मेरी पुतली ।

चल्चल् साइकल !

-रामबाबु सुवेदी

चल्चल् साइकल !
चल्चल्चल् !
म खुट्टाले
दिन्छु बल ।

साइकलमाथि
मै फुच्ची
पैदल हिँड्दा
भुइँफुट्टी ।

आयो ! आयो !
फोहोर ढल
ढलपल-ढलपल
ए ! नढल् !

आज हाम्रो छुट्टी

- कृष्णप्रसाद पराजुली

आज हाम्रो छुट्टी
खाने मकै भुट्टी
दरिला छन् खुट्टी
चाहिन्न है लठ्ठी ।

खेल्ने बेला हाम्रो
नाचौं अझै राम्रो
कोही स्वर चर्काऊ
कोही आङ मर्काऊ
डर छैन फुट्टी
आज हाम्रो छुट्टी ।

कपासको खेती

– प्रमोद प्रधान

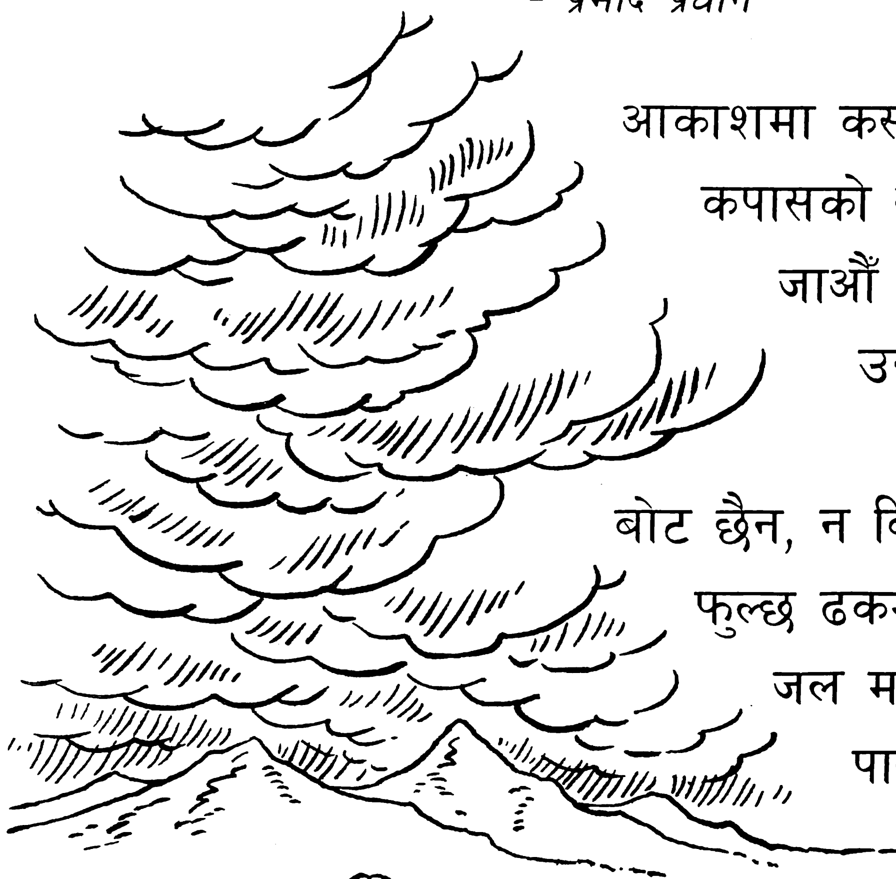

आकाशमा कसले गर्छ,
कपासको खेती !
जाऔँ हामी सोधी आऔँ
उसैलाई भेटी ।

बोट छैन, न बिरुवा,
फुल्छ ढकमक्क
जल मल चाहिँदैन
पार्छ सधैँ छक्क ।

बतासलाई पछ्याउँछ
बनी केटाकेटी
आकाशमा कसले गर्छ,
कपासको खेती !

ए ! काग !

- रामबाबु सुवेदी

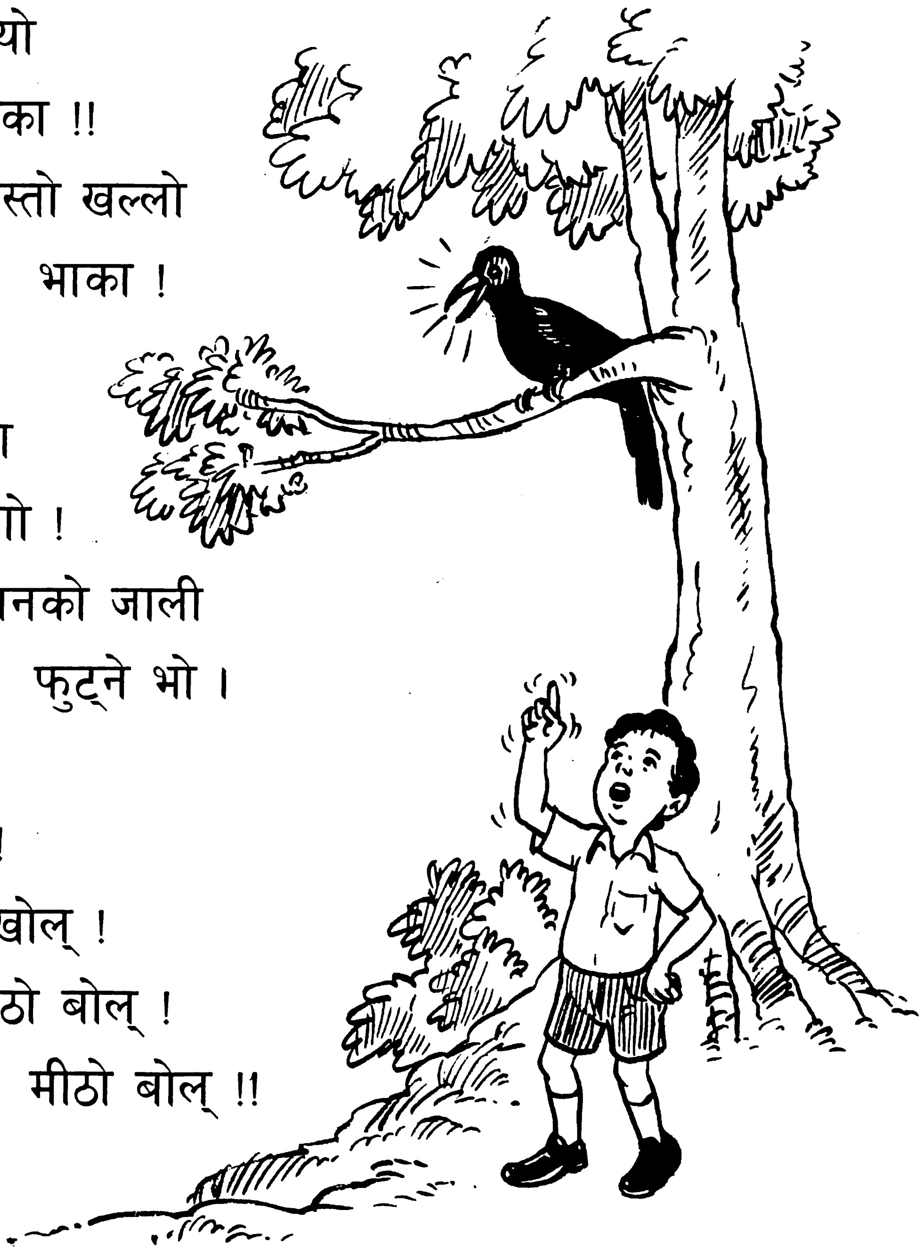

काग करायो
का ! का !!
कस्तो खल्लो
भाका !

मीठो भाका
कता गो !
कानको जाली
फुट्ने भो ।

ए ! काग !
घाँटी खोल् !
मीठो बोल् !
मीठो बोल् !!

जूनकिरी

- दैवज्ञराज न्यौपाने

पिलपिल गर्ने जूनकिरी म
उज्यालाकी छोरी
खेल्दै आएँ आँगनीमा
काला केश कोरी ।

सानासाना पङ्ख मेरा
सानै छ यो जीउ
अँधेरीमा निस्की आएँ
उजेलीकी बीउ ।

राम्रो नराम्रो

- सङ्कलन, बालपोष

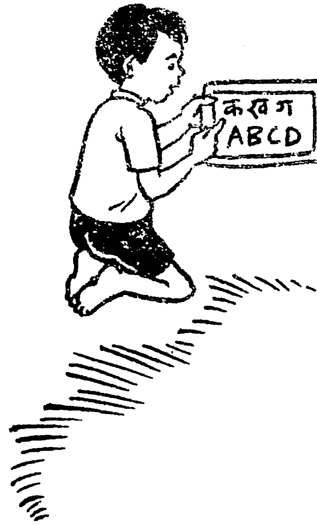

क ख ग घ, ए बी सी डी
लेख्ने बानी राम्रो
रिसाउने, कराउने,
रुने बानी नराम्रो ।

खाजा खाने बानी राम्रो
भोकै बस्ने नराम्रो
कोचीकोची धेरै खाने
बानी पनि नराम्रो ।

स्कुल जाने बानी राम्रो
'जान्नँ' भन्ने नराम्रो
खेल्ने बानी पनि राम्रो
धेरै खेल्ने नराम्रो ।

झनै मीठो खुई

- रामबाबु सुवेदी

नचलाऊ फुई
आऊ छोरी बुई
छोरीलाई बोक्दा
मीठो हुन्छ खुई ।

हुरी हुई-हुई !
आऊ छोरा बुई !
छोरालाई बोक्दा
मीठो हुन्छ खुई ।

छोरा-छोरी दुई
दुवै मेरा बुई
दुवैलाई बोक्दा
झनै मीठो खुई ।

देश

1045

- क्षेत्रप्रताप अधिकारी

देश भनेको कस्तो हुन्छ ?
हाम्री आमाजस्तो हुन्छ ।

देशको माया कस्तो हुन्छ ?
दूधजस्तै मीठो हुन्छ ।

देशलाई केके गर्नुपर्छ ?
धेरै माया गर्नुपर्छ ।

को छ मेरो जोडा !

- बुँद राना

तबेलामा घोडा भए
घोडा चढी आउँथेँ
हात्तीसारमा हात्ती भए
हात्ती चढी आउँथेँ ।

हात्ती लग्यो माउतेले
सइसले घोडा
दौडीदौडी आएँ म त
को छ मेरो जोडा !

जाँतो हरायो

- रामबाबु सुवेदी

मेरो जाँतो हरायो
हातो हरायो
ठूलो मेसिन करायो
भाइ डरायो ।

पानीघट्ट गएर
मकै पिधौँ कि !
जाँतो कता हरायो !
भन्दै हिँडौँ कि !

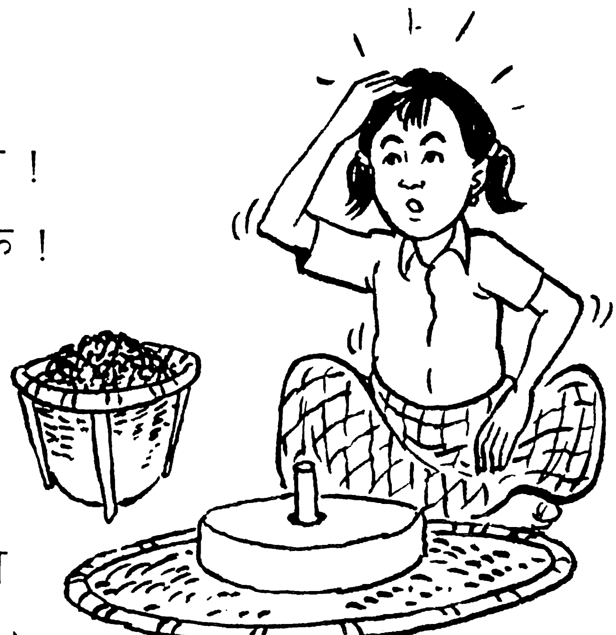

दोधारमा परेँ म
हेर साथी हो !
यौटा जाँतो घरमा
हुनु जाती हो ।

नानीको बानी

- क्षेत्रप्रताप अधिकारी

हिमालको हिउँ राम्रो
हिमालको पानी राम्रो
हिउँ-पानी माया गर्ने
यो नानीको बानी राम्रो ।

नेपालको ढुङ्गो राम्रो
नेपालको माटो राम्रो
ढुङ्गो-माटो माया गर्ने
यो नानीको बानी राम्रो ।

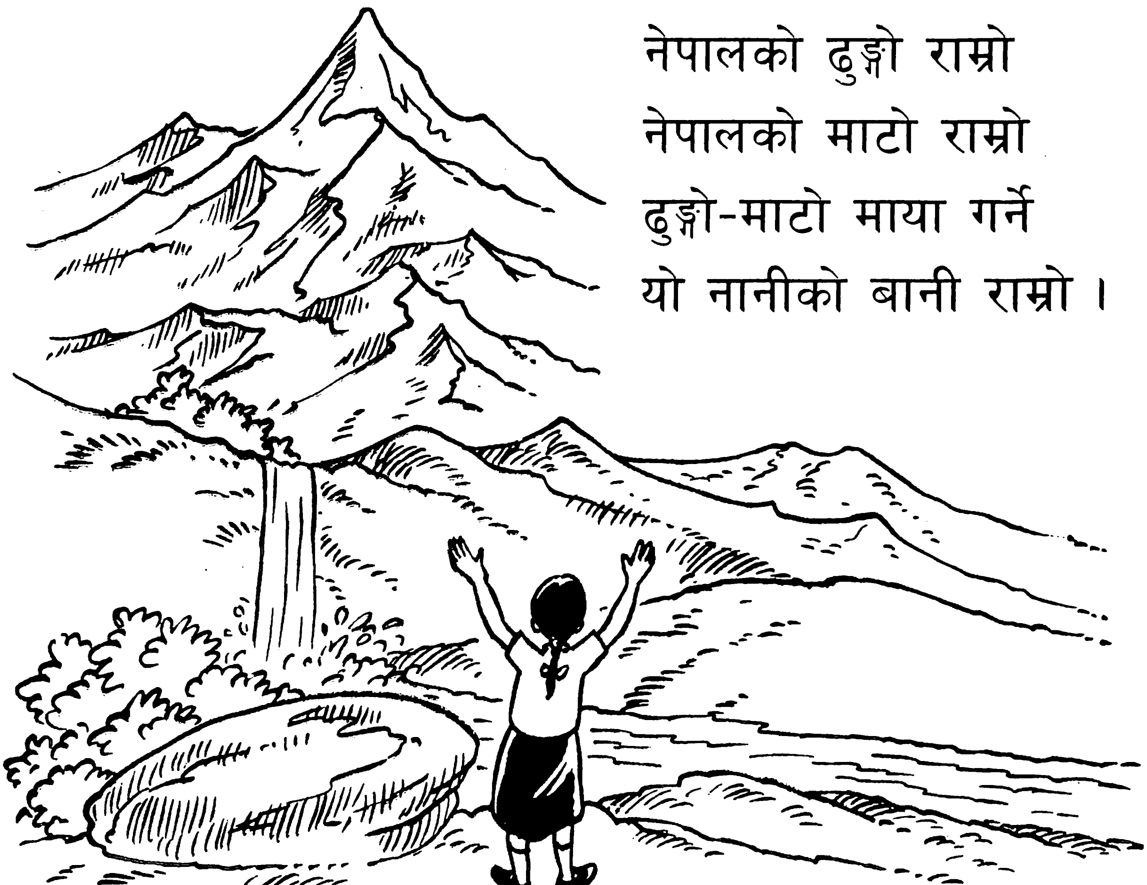

सुरी म्याउँ

- प्रभा भट्टराई

सुरी म्याउँ ! सुरी म्याउँ !
बाघको भाइ ।
मोटएछस् कस्तरी !
बुबु चोरी खाई ।

निस्तै माम खानुपर्ने
जैले नि मलाई ।
मेरो भाग चोर्छस् काले !
कुटूँ कि तँलाई !

छट्टू स्याल

- रामबाबु सुवेदी

छट्टू स्याल
चढ्छ झ्याल
खोरमा पाठी
काढ्छ र्‍याल ।

छट्टू स्याल
कुद्छ फाल
बुङ्ग लड्छ
चाट्छ नाल ।

छट्टू स्याल
ठोक्छ थाल
आफैँ डाक्छ
आफ्नो काल ।

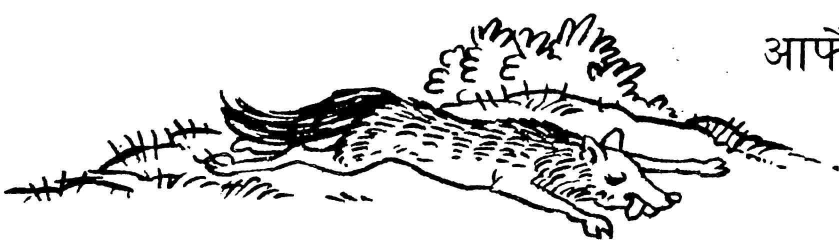

चरी आयो कोकले

- दैवज्ञराज न्यौपाने

चरी आयो कोकले
भाइ रोयो भोकले
बुबुमाम सुपुक्क
खाई सुत्छ लुपुक्क ।

निदरीले लोलाउँछिन्
सपनीमा बोलाउँछिन्
मेरो भाइ सानु छ
मैले पढ्न जानु छ ।

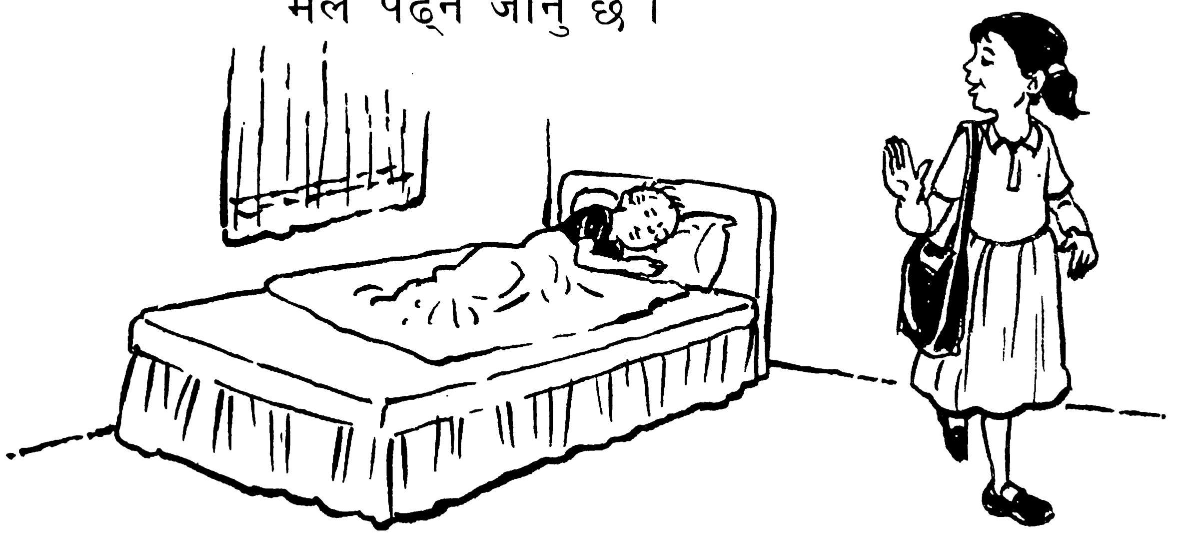

राम्रै-राम्रो

– रमेशचन्द्र घिमिरे

पहाड जति राम्रो लाग्छ
तराई त्यति राम्रो
बाह्रै महिना हिउँ पर्ने
हिमाल कति राम्रो ।

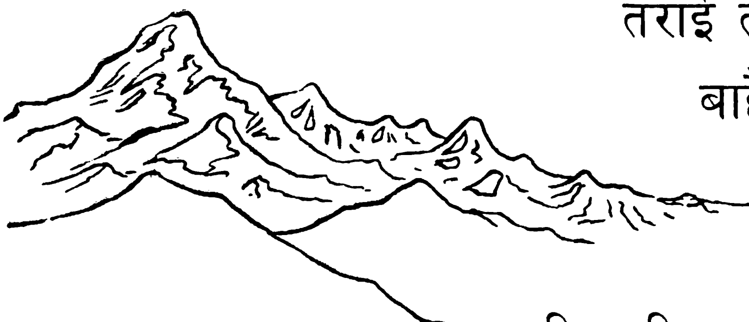

किन किन लाग्छ मलाई
आफ्नै गाउँ राम्रो
जन्मिएको हुर्किएको
आफ्नै ठाउँ राम्रो ।

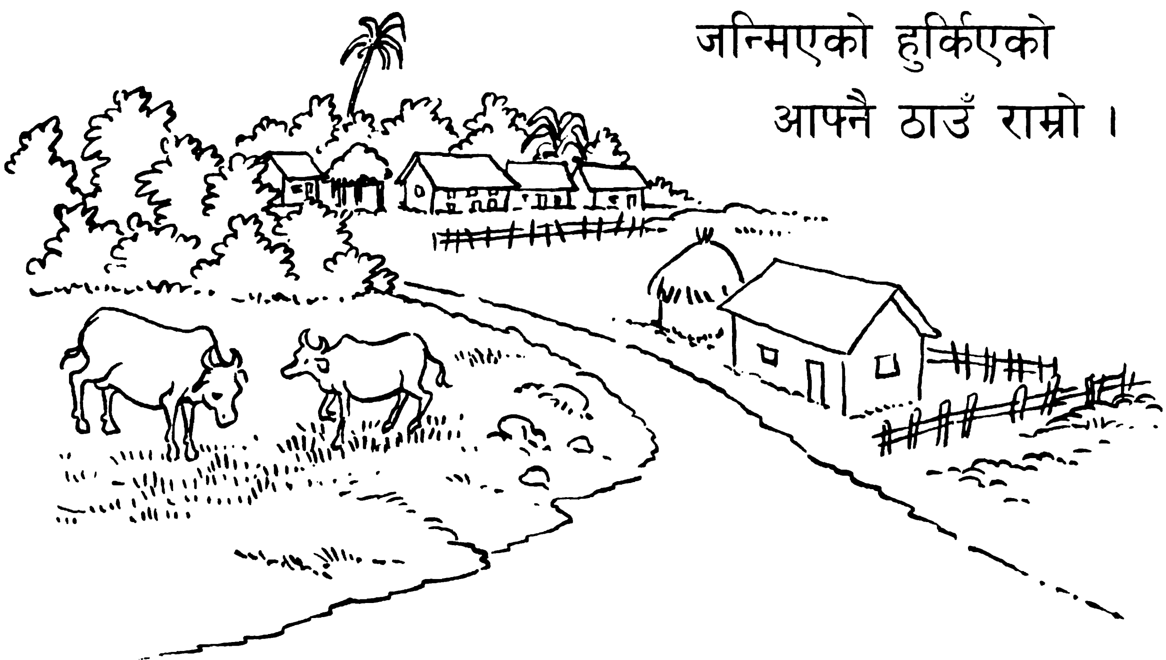

सक्कली जुत्ता

- रामबाबु सुवेदी

जुत्ता सिउने श्यामे दाइ
कति अक्कली !
मैले जुत्ता भेट्टाएँ
आज सक्कली ।

आफ्नो बाटो हिँड्दछु
अब सुक्खले
काँडामाथि दौडन्छु
अब ढुक्कले ।

रमाइलो शरद

- बलभद्र भारती

सप्तरङ्गी इन्द्रेनीमा
सप्तरङ्गी धर्का
रमाइलो शरद् आयो
गयो अब बर्खा ।

हेर साथी ! कति राम्रो !
धरती यो सारा
फूलैफूल धरतीमा
आकाशमा तारा ।

सिकारु छौं हामी

- रामेश्वर राउत 'मातृदास'

अक्षर लेख्छौं किरिङमिरिङ
सिकारु छौं हामी
सिक्दा-सिक्दै बुझ्दा-बुझ्दै
हामी बन्छौं नामी ।

नमस्कार गर्छौं हामी
बाटो देखाउनेलाई
हाम्रा हात समातेर
अक्षर लेखाउनेलाई ।

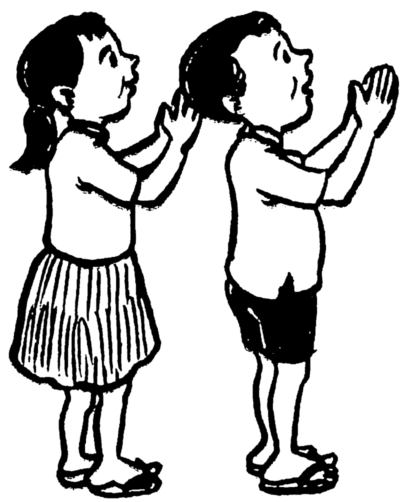

तारावाजी लै ! लै !

- *रामबाबु सुबेदी*

तारावाजी लै ! लै !
मेरो किताब खै !
पढ्ने काम सकेर
खेल्न जान्छु है !

तारावाजी लै ! लै !
मेरो कलम खै !
लेख्ने काम सकेर
खेल्न जान्छु है !

तारावाजी लै ! लै !
खुदोखट्टे खै !
मीठो खाजा खाएर
खेल्न जान्छु है !

कठिन शब्दका अर्थ

अँखिया = आँखा

अँधेरी = अँध्यारो, कालो

अक्कली = सिपालु, अक्कल भएको

अक्षर = वर्ण

अर्ती = उपदेश

आँगनी = आँगन

आकाश = नभ, गगन

आलस्य = अल्छीपना

इन्द्रेनी = इन्द्रधनु, इन्द्रेणी

उजेली = जून लागेको

उराल्नु = ठूलो बनाउनु

उल्टो = बिब्ल्याँटो, सुल्टोको विपरीत

कपाल खानु = टाउको दुखाउनु

कपास = सेतो भुवा निस्कने वनस्पति

कमाल = चमत्कार

कराउनु = ठूलो स्वरले बोल्नु

कल्ली = गोडामा लगाउने गहना

कसौंडी = भात पकाउने भाँडो

कस्तरी = कसरी

काँडो = घोच्ने ससाना सुइरा भएको

काल = मृत्यु, समय

किरिङमिरिङ = टेढोमेढो

कुट्नु = पिट्नु

केश = कपाल

कोर्नु = काँगियोले कपाल मिलाउनु

खटपट = ठाकठुक, भनाभन

खट्टे = चामल भुटेर बनाएको खाने कुरो

खल्लो = वेस्वादको

खाजा = दिउँसोको खाने कुरा

खातैखात = चाङ, रास

खुई = सुस्केरा

खुट्टी = साना गोडा

खुँदो = उखुको लेदिलो वाक्लो रस

गाजल = आँखाका डिलमा लगाउने कालो लेदो

गो = गयो

गोज्याङ्ग्रो = लठेब्रो, ग्वाँजे

घाँटी खोल्नु = गलो सफा गर्नु

घोल्नु = मिसाउनु, छ्यासमिस पार्नु

छट्टू = धूर्त

चर्काउनु = ठूलो बनाउनु

चाचा = खेलौना, गहना

छक्क = उदेक

छुट्टी = बिदा

जल = पानी

जाँतो = अन्न पिन्ने ढुङ्गाको यन्त्र, साधन

जाई = एक किसिमको फूल

जाती = असल

जामा = फ्रक, केटीको लुगा

जालो = जाल, सेतो वा रङ्गीन पर्दा

जीउ = ज्यान, शरीर

जुही = एक किसिमको फूल

जूनकिरी = मिलिक-मिलिक बल्ने किरो

जोडा = बराबरको, उस्तै किसिमको

झटपट = छिटै

झनै = अझै

झासझुस = झारपात

झेल्नु = दु:ख काट्नु

झ्याल = भित्तामा टाँसिएको हावा र उज्यालो छिर्ने द्वार

टालो = प्वाल छोप्ने कपडाको टुक्रो

टिकिया = सानो टीका

डल्ली = पुड्की

डालो = चोयाको भाँडो

ढकमक्क फुल्नु = भरिभराउ भएर पुल्नु

ढलपल = लड्नलड्न खोजेझैँ गरी

ढल्नु = लड्नु

ढुक्क = निर्धक्क

तबेला = घोडा बाँध्ने ठाउँ

तराई = पहाडमुनिको समतल भूमि

ताजापन = भरखर टिपेर ल्याएजस्तो, न झिल्सिएको

ताराबाजी = थपरी मारेर खेलिने केटाकेटीको खेल

तिलरी = तिलहरी, गलामा पहिरिने गहना

थाल = खाना खाने भाँडो

दिक्क = खिन्न

देश = राष्ट्र

दोधार = दोमन

द्यौतीमाता = ईश्वरी

धत् = तिरस्कार बुझाउने शब्द

धरती = पृथिवी

धर्को = धर्सो, रेखां, डोरो

नक्कली = नक्कल गर्ने, बनावटी

नरम = कोमल

नाडी = नारी

नामी = नाम चलेको

नाल = फोहोर पानी बग्ने ठाउँ

निदरी = निद्रा

निनी = बाच्छी

निस्तो = दाल, तरकारी, अचार केही नभएको, फुको

पङ्ख = पखेटा, प्वाँख

पछ्याउनु = पछि लाग्नु

पथ = बाटो

पनियो = पनिउँ, भात पस्कने साधन

पानीघट्ट = पानीले चल्ने घट्ट, साधन

पिलपिल = मधुरोसँग बल्ने किसिम, रुनरुन लागेको अवस्था

पैरो = पहिरो, पहाड भत्केर ढुङ्गो र माटो थुप्रनु

पोते = टल्कने माला

फासफुस = फास्स न फुस्स, केही नहुनु

फुई = आगो

फुच्ची = होचो, ज्यादै सानी

बतास = हावा

बबो बाँ = गाई

बल = शक्ति

बात = कुरा

बानी = आदत

बालो = नाडीमा लगाउने गहना

बिरुवा = कलिलो बोट

बीउ = बीज
बुई = केटाकेटीलाई पीठमा बोक्ने काम
बुङ्ग = लड्ने किसिम
बुट्टा = कागज, कपडा आदिमा भरिने आकार
बुबु = दूध
बेश = असल
बोट = रूख
भाका = स्वर
भुइँफुट्टी = ज्यादै होची
भुट्टी = भुटेर
भो = भयो
मकै = अन्न विशेष
मल = बोटविरुवामा राखिने मलिलो पदार्थ
मम्मी = आमा
मर्काउनु = भाँच्नु
माउते = हात्ती हाँक्ने मानिस
मादल = एक किसिमको बाजा
माम = भात
मुस्कुराउनु = मुसुक्क हाँस्नु
मेसिन = यन्त्र
राडो = रडाको
लट्ठी = लौरो
लोलाउनु = आँखा लट्ठ पार्नु, झकाउनु

Ac. 1045 (c)

विचार पुऱ्याऔं है

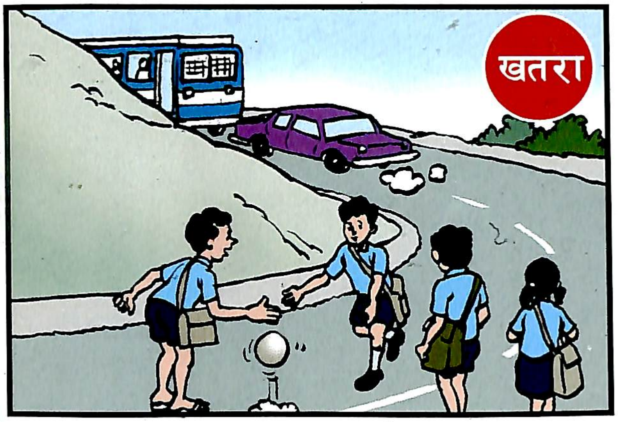

सडकमा नखेलौं ।

ट्राफिक चिन्हहरू भत्काउन/बिगार्न हुँदैन ।

निर्माणस्थलमा नझुम्मिऔं ।

सुरक्षित भएर हिँडौं ।

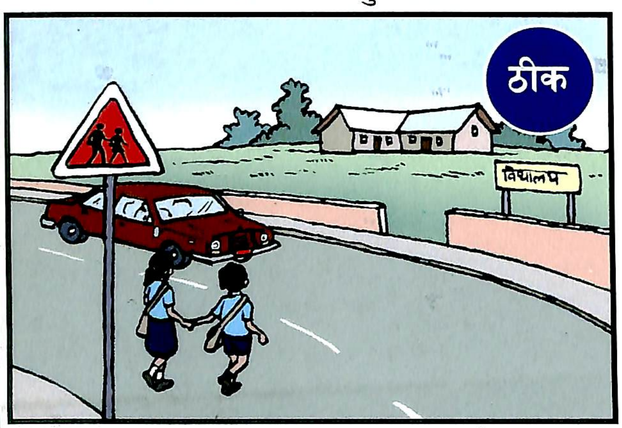

ट्राफिक चिन्हहरू सडक प्रयोगकर्ताहरूकै सुरक्षाका लागि राखिएका हुन् ।

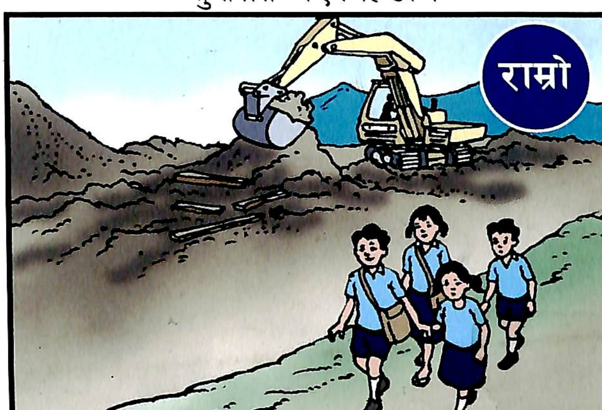

निर्माणस्थलबाट टाढा रही सुरक्षित रहौं ।

सडक हाम्रै सम्पत्ति हो, यसको ठीक प्रयोग गरौं ।

श्री ५ को सरकार/जापानी सहायता नियोग • ट्राफिक इन्जिनियरिङ तथा सुरक्षा एकाइ/सडक विभाग • नीप्पन को.ई./हाजामा-ताइशि जे.भी.

श्री ५ को सरकार
शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
२०५९